

**Contextbegeleiding; experimenteel modulair kader: dure woorden? Theorie?
Hoe vullen ouders dit in? Wat denken zij over 'contextbegeleiding' en 'EMK'?**

STANDPUNTEN VAN OUDERS:

1. De context bepalen:

- **Duidelijkheid en gelijkheid over de invulling van de 'context' is nodig.** De invulling hiervan zou best gebeuren van bovenuit. Dit opdat het niet overal anders zou ingevuld worden.
- **Eén ding moet zeker zijn: de beide ouders moeten hierin opgenomen worden** (ook al zegt de jongere of één van de ouders van niet). Broers en zussen zijn ook belangrijk.

De context kan verder ingevuld worden naargelang de situatie. Deze is anders voor iedere jongere. De context is méér dan ouders, broers en zussen alleen.

*Bij alle stappen dient een **motivatie** te komen:*

- *Motiveren waarom iemand betrokken wordt.*
- *Motiveren om welke reden de betrokkenen belangrijk zijn voor de hulp aan de jongere.*
- *Motiveren indien iemand niet betrokken wordt.*
- *Motiveren waarom welke keuzes gemaakt zijn. Wat hierin meespeelt.*

Wie motiveert en naar wie?

- De consulent moet motiveren. Als er geen consulent is moet de hulpverlener of de contextbegeleider dit doen.
- In de eerste plaats moet er gemotiveerd worden naar de ouders - ook zeker bij gescheiden ouders - en naar de jongere. Plus-ouders en voogden zijn ook belangrijk.
- Er moet ook gemotiveerd worden naar de mensen die betrokken zullen worden in de context en ook naar de mensen die niet betrokken zullen worden.
- Ouders moeten betrokken worden! Als ouders zelf beslissen niet betrokken te willen of kunnen worden is het belangrijk om hen toch te blijven informeren en aanschrijven. Op die manier kunnen ze zelf beslissen of en wanneer ze weer deel zullen uitmaken van de context. Het is belangrijk om de deur op een kier te laten staan.

2. De contextbegeleiding zelf:

→ **Waar moet de contextbegeleiding doorgaan?**

Op een neutrale plaats, bijvoorbeeld op de dienst waar de hulpverlener/contextbegeleider werkt.

→ **Wie zit er allemaal samen aan tafel?**

Dit is afhankelijk van de inhoud van de gesprekken.

Afwisseling is belangrijk. Bijvoorbeeld: apart bij de moeder, apart bij de vader, op school. Het is belangrijk om regelmatig met alle betrokkenen uit de context samen te zitten, eventueel volgens een vast stramien. Waar en met wie er allemaal overlegd wordt, moet bepaald worden in functie van de noden van dat moment.

→ **Contextbegeleiding moet starten bij de context.** De context schetst mee de vraag, het stappenplan en is deel van de oplossing. De context moet dus ook bereid zijn om mee te werken.

- Eerst moet de vraag heel duidelijk geschetst worden en pas daarna kan het stappenplan worden opgesteld. Het is daarbij zeer belangrijk om het tempo van de ouder(s) te respecteren.
- De eerste stap is luisteren naar de ouders. Luisteren, zonder de pieren uit de neus te vragen. De focus moet zijn: waar zijn de ouders mee bezig?
- Daarna moet er duidelijke informatie gegeven worden over de mogelijke stappen in de hulpverlening. Het is daarbij ook belangrijk dat er binnen de voorziening duidelijkheid is over wie welke informatie moet geven aan de ouders. Dit om ervoor te zorgen dat de ouders wel degelijk alle correcte informatie krijgen.

→ **Wederzijdsheid, samenwerking tussen de context en de hulpverlening, = de context erkennen, de context is er steeds**, is dus ook deel van de vraag, de aanpak én de oplossing. Het gesprek dient dan ook zo gevoerd te worden.

→ **Let op: de hulpverlener moet zijn rol blijven opnemen**, niet alles bij de context leggen. Deze moeten hun grenzen kunnen inbrengen en gerespecteerd zien. De betrokkenen (hulpverlener én jongere, ouders, zorgouders, context) zijn voortdurend in wederzijds gesprek.

*Bij **conflict** tussen de ouders wordt gekozen voor **bemiddeling**. Dit is te verkiezen zodat de hulpverlener de knoop niet moet doorhakken. Hier loopt hij immers gevaar partij te (moeten) kiezen. Een bemiddelaar dient ieders standpunt te horen en een afspraak te zoeken waar iedereen zich in terugvindt. Op die manier kan de hulpverlener met beide ouders verder.*

De ideale bemiddeling:

- Als de ouders niet overeen komen is het belangrijk om hen duidelijk te maken dat ze daar met hetzelfde doel zitten, dat ze een oplossing willen vinden voor hun kind. De focus moet liggen op het belang van het kind - dit valt niet altijd samen met wat het kind zelf wil...
- Na de eerste gesprekken alles wat laten bezinken, er tijd over laten gaan en niet te snel een beslissing nemen. Ouders moeten de tijd krijgen om alles te overdenken. Het kan niet de bedoeling zijn dat de bemiddelaar snel een voorstel doet (een beslissing neemt?) op basis van een op voorhand gevormd oordeel.
- De bemiddelaar moet elke betrokkene naar zijn of haar mening vragen.
- Bemiddeling is niet altijd, voor elk gezin of elke situatie, een goed idee. Mensen moeten kunnen beslissen of ze hieraan al dan niet zullen deelnemen. Het is wel goed dat het aangeboden wordt.

3. De werking van een EMK:

Opmerking: ‘*experimenteel* modulair kader’ is een slechte naam, komt niet goed over. ‘Experimenteel’ klinkt alsof er geëxperimenteerd wordt met kinderen. Het experimentele duidt op de testfase waarin de hulpverlening zit. Misschien beter: een ‘*nieuw* modulair kader’...

→ **Als ouder verwacht je dat alle EMK's identiek werken.** Dit zou best zo zijn opdat je zou weten waaraan je te houden; opdat de kwaliteit van ieder EMK hetzelfde zou zijn. (Zie ook werkgroep 3, vraag 3)

→ **Zaken die best een gelijkaardige aanpak hebben vanuit ouders gezien:**

- De opstart van de begeleiding (zie voorgestelde verloop verder in deze tekst)
- Beide ouders kunnen hun ouderlijk gezag opnemen tov het kind, ongeacht de relatie tussen de ouders.
- Welke informatie wordt meegegeven - zowel aan ouders, jongere, als andere betrokkenen uit de context
- De manier waarop de context wordt betrokken.
- Hoe het dossier wordt samengesteld en registratie. Vergelijkbare dossiers opstellen met dezelfde gegevens. Hierdoor kan de overgang van de ene naar de andere werkvorm/hulpverlener vlotter verlopen.
- Alles zie hierboven (punt 1 en 2)
-

VOORSTEL OPSTART CONTEXTBEGELEIDING:

Waar tot nu toe het standpunt van de jongere vaak doorslaggevend was (bv. voor de opstart van de hulpverlening op vrijwillige basis), hopen we dat nu ook de standpunten van de ouders meewegen.

vb: indien de jongere niet wil starten in de vrijwilligheid, en ouders wel, kan men dan toch aanvangen zonder direct over te moeten gaan naar een 'zwaardere' tussenkomst via jeugdrechtbank

Het werken met de context, moet garanderen dat op alle punten de cliënten meer inspraak en betrokkenheid krijgen.....bv. bij de start ook aandacht voor 'wie doet er mee, wat gaan we doen en is er hiervoor voldoende draagvlak in de context'?

3

Contextbegeleiding moet dan ook starten bij de context!

1. Het eerste beeld dat de hulpverlener zich vormt over het probleem start bij het gesprek met de jongere. Aangevuld met gesprekken met de context. De beide ouders maken per definitie deel uit van deze context. Ze moeten dus gehoord worden.
2. Na deze eerste gesprekken heeft de hulpverlener een rijker beeld van de vraag en de mogelijkheden. Daarbij ook een lijst van mensen uit de context die op verschillende wijze betrokken zijn. Uit deze lijst stelt de hulpverlener een aantal personen voor die van belang zijn in het kader van de hulp aan de jongere.
3. Tijdens de eerste gesprekken noteert de hulpverlener de belangrijkste zaken waarop een stappenplan kan ontstaan. Dit stappenplan wordt doorgenomen met de personen uit de context die best betrokken worden bij de aanpak. De hulpverlener spreekt het stappenplan met hen door en motiveert waarom zij van belang zijn voor de aanpak. Op die manier wordt de context ook meegenomen als mogelijke oplossing.
4. Wanneer het stappenplan aanvaard werd door alle betrokkenen kan men overgaan tot concrete afspraken in het kader van het stappenplan en de betrokkenheid van de relevante personen uit de context. Hier wordt ook bekeken wie de contextbegeleider zal zijn. Dit hoeft niet per definitie de persoon te zijn die de eerste gesprekken deed. Pas wanneer het plaatje volledig is, men een zicht heeft op de vraag, de relevante contextfiguren en op welke manier zij bijdragen tot de oplossing, wordt bekeken wie de best geplaatste contextbegeleider wordt.

Bemerkingen:

- Een nieuweling wordt best niet ingezet in complexe contexten, beter iedere nieuwe medewerker een tijdje laten meelopen met iemand met ervaring.
- Voorzien dat ‘niet klikken’ een realiteit kan zijn. In zo’n geval niet rigide vasthouden aan het feit dat dezelfde contextbegeleider in gesprek moet blijven met iedere betrokkene.
- Sommige actoren kunnen apart gezien worden, niet altijd samen met iedereen. Hoeft ook niet altijd met dezelfde hulpverlener.
- Bij de bespreking van het stappenplan worden de afspraken geformuleerd én de verwachtingen. Dit wordt minimum om de 6 maand hernomen, vermits de context en de situatie steeds kan veranderen.
- Men kan een herstart aanvragen. Dit wil niet zeggen dat men de gesprekken opnieuw moet beginnen, wel dat men een fase teruggaat in het stappenplan en de afspraken herbekijkt.

VRAGEN AAN HULPVERLENERS EN BELEID:

1. Hoe zal continuïteit gegarandeerd worden bij voortdurende personeelwissels?
2. Informatiedoorstroming: hoe heb je als cliënt daar zicht op?
Hoe krijg je als ouder zicht op de informatiestroom tussen al de betrokkenen? Diensten en andere?
3. Hoe kan je garanderen naar de ouders dat ook de andere betrokkenen zullen voldoen aan de zwijgplicht? Hoe kan je zorgen dat bv. een betrokken buurvrouw, leerkracht, trainer.... de via deze werking verkregen informatie discreet behandelt?
4. Als men denkt ‘we zijn goed bezig’ hoe weet men zo zeker dat dat inderdaad zo is? Hoe ga je dit checken? Is er een manier van uitwisseling tussen de verschillende EMK’s? *1*
EMK + 1 EMK = meer dan 2 EMK’s?
5. Hoe kan men garanderen dat in de verschillende EMK’s gelijkvormig gewerkt wordt?
Transparant en duidelijk voor cliënten?
6. Wie bepaalt welke hulpverleners ingezet worden in een context?
Soms is het beter dat de jongere een aparte begeleider heeft: 1 persoon kan moeilijk het vertrouwen van iedereen winnen, de jongere heeft beter iemand voor zich alleen. Is deze persoon dezelfde als de contextbegeleider of kunnen twee mensen ingezet worden in een gezin? Wie bepaalt dit?
Kan het zo georganiseerd worden dat iedere situatie, iedere ouder, jongere daarover een inbreng kan doen. Is het mogelijk dat dit kan verschillen naargelang de nood en dat de context zelf hier meest bepalend is?
7. Kan men een samenwerking tussen 2 hulpverleners opzetten?
Bv. voor het inwerken van een ‘groentje’, in functie van de inzet van de juiste ervaring op de juiste plaats, bv. inzet van 2 begeleiders voor ingewikkelde contexten bv. als iemand ziek is, zwanger is, is er een tweede ...